

15.11.23

שלום לכולם/ן,

נבקש את תשומת ליבכם/ן המרבית למכתב בעניין מודל המחקר החדש. לדבר השלכות תקציביות משמעותיות לאוניברסיטת חיפה ולפקולטה שלנו.
לאחרונה הודיעה ות"ת באופן חד-צדדי וללא התייעצות עם האוניברסיטאות, על שינויים במודל המחקר, לראשונה מאז 2010. המודל החדש מופעל בדיעבד החל משנת תשפ"ד על פרסומים שכבר ראו אור בשנים 2020 ו-2021. לאוניברסיטאות תינתן רשת ביטחון במשך שנתיים כך שיערכו למודל החדש.
על פניו חלוקת מרכיבי המודל לא השתנתה באופן דרסטי, אולם בתוך כל מרכיב ישנם שינויים מהותיים.

מרכיבי המודל החדש:

מענקים מקרנות מחקר תחרותיות – ~35%
העברת ידע (קרנות אחרות) – 14% ~ (הוכנס רכיב חדש המגדיל ב-30% מענקי מחקר מהרשות לחדשנות, קרן BARD, המגזר העיסקי ותעשיות ביטחוניות, רכיבים בהם חיפה לא חזקה)
פרסומים מדעיים – 34% (פירוט השינויים בהמשך)
דוקטורטים – 15%
מסטרנטים – 2% (הוכנסו מקדמים גבוהים לתחומים תומכי הייטק, ויינתן שיפוי גבוה יותר למוסדות להם אחוז גבוה של מסטרים עם תזה)

רשימת קרנות המחקר המדעיות הרלוונטיות למדעי הרוח נשארה דומה לעבר:

- הקרן הלאומית למדע, ISF
- משרד החדשנות, המדע, והטכנולוגיה: קרנות המדען הראשי – MOST
- הקרן למחקר ופיתוח מדעי, גרמניה-ישראל GIF
- איחוד אירופאי: תוכנית המסגרת למו"פ של האיחוד האירופאי – EU (ERC), (מאגדים)
- תוכנית גרמניה – ישראל לשיתוף פעולה בנושאים בעלי אוריינטציה עתידית DIP
- הקרן הגרמנית למדע – DFG

בהיבט הפרסומים הוחל שינוי דרסטי ביחס למודל הקודם שעיקרו תקצוב בהתאם לדירוג כתבי העת, זאת גם במדעי הרוח.

- א. השיפוי למוסד על מאמרים בכל תחום ידע יקבע על פי מספר המאמרים שלו בתחום מוכפלים בדרוג ממוצע של כתבי העת בהם פורסמו המאמרים.
- ב. הדרוג של כל כתב עת יקבע על פי מקומו היחסי במדד JCR מתוך כתבי העת המשוייכים לתחומו. כך, מה שקובע איננו ה-Impact Factor עצמו של כתב העת, אלא הדרוג שלו בתוך כתבי העת השייכים לאותו תחום (Percentile).
- ג. התוסף שקלול מיוחד המגדיל את הפערים בין דרוג כתבי העת לטובת אלה שדרוגם גבוה. כך, יתקיים פער תיקצובי בולט בין מאמרים בכתבי עת ברבעונים 1,2,3, בכל תחום, כלומר פרסום ברבעון 1 יקבל הרבה יותר תגמול תקציבי מרבעון 2 ו-3 וכך הלאה. הרבעון הרביעי למעשה נמחק ופרסום שם לא יתוקצב בעתיד.
- ד. מתן שיפוי נפרד לפרסומים בכתבי עת שמדורגים בעשירון העליון של כל תחום.
- ה. על מנת לבדוק את דירוג כתב העת ניתן להיכנס לאתר הספרייה « תמיכה במחקר והוראה » בדיקת דירוג כתבי עת « דירוגי כתבי עת » **(JCR) Journal Citation Reports**. יש להקליד את השם במדוייק של כתב העת, ולגלול עד לדרוג ה-Rank by Impact Factor, שם ניתן לראות את ה-PRECENTILE.
- מצ"ב קישור שהוכן במחלקת היעץ של הספרייה ללומדה מקוונת שמסייעת לאתר את המדדים הנדרשים (כולל ה-percentile) באתר JCR: [כאן](#)
- ו. פרטים נוספים על כתבי העת (כולל מספרי ציטוטים) ניתן למצוא כבעבר באתר WEB OF SCIENCE: אתר הספרייה « תמיכה במחקר והוראה » כתבי עת באישור ות"ת « **Web of Science Core Collection** »
- ז. לגבי כתבי עת בעברית, יש להמשיך ולבדוק באתר הספרייה האם כתב העת נכלל ברשימת ות"ת באופן הבא: אתר הספרייה « תמיכה במחקר והוראה » כתבי עת באישור ות"ת « [מפתח](#) חיפה (למאמרים בעברית ובערבית).

ח. ות"ת גם החליטה לחלק את כתבי העת במדעי הרוח בהם מפרסמים חוקרים מאוניברסיטאות בישראל (הן בעברית והן באנגלית) לדרגות איכות (+A, A, B, ו-C במקביל לארבעת הרבעונים כיום), על פי שקלול ממוצע ציונים שניתן לכתבי העת על ידי חברי הסגל באוניברסיטאות המחקר בארץ. מצ"ב בצרופה טבלת אקסל של הדירוג של כתבי העת במדעי הרוח. כרגע, אם לכתב העת יש דרוג JCR יש להתייחס בראש ובראשונה לכך. אם הוא לא מופיע ב-JCR אך נכלל ברשימה התחומית של מדעי הרוח שבטבלת האקסל המצורפת הוא יקבל את הציון לפי רמת האיכות שרשומה. ט. לגבי כתבי עת לא מדורגים, או כאלה שהדרוג שלהם ב-20 אחוז התחתונים, בעתיד הכוונה היא לא לשפות כלל כתבי עת כאלה במודל. י. שאלות לגבי כתבי עת ספציפיים ודירוגים במדד JCR ניתן להפנות ליאיר אבן-זהר או אורנה ראש מהספרייה: orna@univ.haifa.ac.il; yeven-zoh@univ.haifa.ac.il; יא. בקשר להוראות הכנת CV יש למלא אחר הוראות מדור העלאות ומינויים.

השלכות והמלצות לפקולטה/אוניברסיטה:

לאור העובדה שמודל המחקר החדש כבר נכנס לתוקף, שהפרסומים באוניברסיטת חיפה מהווים חלק גבוה מאוד מההכנסות ממודל המחקר ושיחסית לאוניברסיטאות אחרות אחוז המאמרים במדעי הרוח בחיפה ברבעון 4 גבוה ביחס לאוניברסיטאות אחרות אנו ממליצים להיערך מידיית לשינויים שחלו במודל המחקר, לצמצם למינימום פרסום בספרים ערוכים, דבר היוצר הפסדים עצומים במדעי הרוח, לצמצם ככל הניתן פרסום מאמרים בכתבי עת ברבעון 4, ולנסות לכוון לפרסום בכתבי עת טובים ככל הניתן. במקביל יש לזכור כי מדובר במודל חדש שהוא עדיין בהתהוות וברור שבמימוש האלגוריתם השנה היו שגיאות. בנוסף, בסופו של דבר אנחנו רוצים מאמרים שיקדמו את המדע ולא רק ימקסמו את הכנסות האוניברסיטה ממודל המחקר של ות"ת. לכן אם יש כתב עת מצויין בתחומו שמסיבה זו או אחרת לא זוכה למקום הראוי לו בדירוגים, אין כל מניעה לפרסם שם.

הערות:

ככל הידוע ות"ת גם מתכוונת לאמץ בעתיד המלצות ועדה שהוגשו לה בסוף 2022 לפיהן יתבסס רכיב הפרסומים במודל המחקר על מערכת ה-CRIS, ויכלול גם סוגי פרסומים כמו ספרים אשר ידורגו בדומה למפורט בסעיף 1 וכן פרקים בספרים שעד כה לא נכללו כלל במודל.

מצ"ב מצגת קצרה על מודל המחקר החדש לעומת זה הישן.

בברכה, ועדת המחקר של הפקולטה